

Indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo i Randers Kommune

2026 -2034

Hornbæk Enge sommer 2012

Miljø- og Teknikudvalget vedtog den 6. maj 2025 at sende forslag til indsatsplan i høring.

Planen blev offentliggjort til høring d. 4. juli 2025 med frist den 29. august 2025.

Indsatsplanen er endeligt vedtaget af Miljø- og Teknikudvalget den 7. april 2026.

Indsatsplanen er gældende fra 2026-2034.

Indledning

Kæmpebjørneklo er en invasiv plante som tilhører skærmpantefamilien. Kæmpebjørneklo kan nå en højde på 2-5 meter og dens groft tandede blade kan blive op til 1,5 meter lange. Stænglen er 5-10 cm tyk og er rødpletet forneden.

Kæmpebjørneklo er fortsat et problem i den danske natur. Kæmpebjørneklo er en meget livskraftig, aggressiv og produktiv plante, der i gennemsnit sætter 20.000 frø pr. plante og frøene kan være spiringsdygtige i jorden i op til 10 år. Randers Kommune ligger ved udløbet af Gudenåsystemet og der tilføres frø fra kæmpebjørneklo hertil fra andre steder i Østjylland.

Kæmpebjørneklo kan hurtigt danne store bestande og i kombination med dens højde og store blade kan den skygge de hjemmehørende planter bort. Dette medfører dermed færre plantearter og dermed færre levesteder for bl.a. insekter. Kæmpebjørneklo udgør dermed en trussel imod biodiversiteten.

Derudover er saften fra kæmpebjørneklo giftig og skadelig for mennesker. Hvis saften kommer i kontakt med huden og efterfølgende bliver udsat for sollys, kan der opstå forbrændinger og overfølsomhedsreaktioner.

Med Randers Kommunes indsatsplan 2025-2034 for bekæmpelsen af kæmpebjørneklo, forpligtes private ejere/brugere og offentlige instanser fortsat til at bekæmpe planten på deres arealer. Planen afløser den hidtidige indsatsplan fra 2013.

Lovgrundlag

Indsatsplanen er udarbejdet med hjemmel i bekendtgørelse nr. 842 af 23-06-2017 om bekæmpelse af kæmpebjørneklo.

[Bekendtgørelse om bekæmpelse af kæmpebjørneklo](#)

Denne bekendtgørelse er fastsat i lovekendtgørelse nr. 1041 af 10-07-2023 om drift af landbrugsjorder.

[Bekendtgørelse af lov om drift af landbrugsjorder](#)

Ved vedtagelse af en offentliggjort indsatsplan kan Randers Kommune pålægge ejere – såvel offentlige som private – pligt til at foretage en effektiv bekæmpelse af planten.

Det betyder bl.a. at

- bekæmpelsen af kæmpebjørneklo skal medføre at den enkelte plante indenfor indsatsområdet dør
- bekæmpelsen skal udføres således at den enkelte plante ikke må reproducere sig, dvs. at den ikke spreder sine frø.

Indsatsområde og målsætning

Denne indsatsplan er gældende i hele Randers Kommune.

Målet med indsatsplanen er en total udryddelse af kæmpebjørneklo i Randers Kommune og dette kræver en langsigtet indsats.

Succeskriterier for bekæmpelse af Kæmpebjørneklo.

1. Fjernelse af små bestande	2-5 år.
2. Fjernelse af større kolonier af Kæmpebjørneklo	5-15 år.
3. Total udryddelse af Kæmpebjørneklo	15-20 år.

Kommunal indsats

Randers Kommune vil løbende registrere de ejendomme, hvor der er konstateret kæmpebjørneklo, og vil give individuel underretning til ejerne af de pågældende grunde om, at de er forpligtet til at bekæmpe Kæmpebjørneklo i overensstemmelse med indsatsplanen.

Indsamling og opdatering af registreringsmateriale blev påbegyndt i foråret 2006 og vil fortsætte indtil kæmpebjørneklo er bekæmpet.

Randers Kommune vil fortsætte med oplysningskampagner om bekæmpelse. Randers Kommune har til enhver tid adgang til arealer med kæmpebjørneklo for at føre tilsyn. Kommunen vil foretage tilsyn efter behov. Tilsyn med bekæmpelsen vil forgå fra d. 1. juli og frem til først i september.

Kommunen har aftale om bekæmpelse af kæmpebjørneklo med Randers havn ved Randersfjord, med Aage V. Jensens fonde i områderne Vorup enge og Hornbæk enge samt nogle diger langs fjorden.

Bekæmpelsen af kæmpebjørneklo på kommunale arealer forventes overvejende at blive udført med græsning, punktsprøjtning eller manuelt efter følgende retningslinjer:

Randers Kommune vil ud fra registreringen af hvor, der er konstateret kæmpebjørneklo, foretage en koncentreret og målrettet bekæmpelse 2-3 gange årligt fra april til september. Natur og Miljø varetager kvalitetssikringen for opgaven og driftsafdelingen varetager den fysiske bekæmpelse.

Muligheden for yderligere afgræsning med dyr på større sammenhængende arealer vil fortsat blive foretrukket såfremt det er muligt. Randers Kommune har på flere arealer brugt får og køer til at bekæmpe kæmpebjørneklo. Det har vist sig at være en meget effektiv og miljøvenlig måde at bekæmpe planten på.

På arealer med større mængder kæmpebjørneklo, vil der være mulighed for maskinel slåning.

Den konkrete bekæmpelse skal foregå på følgende måde i forhold til antallet af planter på arealet:

- 1-5 stk. Hele planten graves op eller rodstikkes
- 5 -100 stk. Punktsprøjtning og skærmpåklæbning evt. græsning
- 100 - 1000 stk. Afgræsning evt. suppleret med maskinel slåning evt. punkt sprøjtning

Der må alene anvendes sprøjtemidler, som er specifikt godkendt til kæmpebjørneklo. Anvendelse af sprøjtemidler til bekæmpelse af Kæmpebjørneklo er nævnt som undtaget i aftalen mellem KL og Miljøministeriet fra 2007 om forsat afvikling af brugen af plantebeskyttelsesmidler på offentlige arealer.

Anvendelse af sprøjtemiddel i beskyttet natur kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 4 der søges ved Randers Kommune, Miljø og Teknik, Laksetorvet, 8900 Randers.

Privat indsats

Private grundejere og brugere af arealer med forekomst af kæmpebjørneklo er med denne indsatsplan forpligtet til at bekæmpe planten effektivt fremover. Sker dette ikke kan kommunen påbyde ejeren at bekæmpe planten.

Krav til bekæmpelsen

For at bekæmpe effektivt skal grundejeren enten:

- opgrave eller rodstikke kæmpebjørneklo i april eller maj
- sprøjte kæmpebjørneklo 2-3 gange i marts, til juni. Der må alene anvendes sprøjtemidler, som er godkendt til kæmpebjørneklo
- slå kæmpebjørneklo 3-4 gange inden frøsætning i juni, juli og september.

Uanset hvilken bekæmpelse der er udført i sæsonen, kan det være nødvendigt at foretage en skærmpapning af eventuelle frøbærende skærme. Frøskærmene og alle frø skal indsamles og bortskaffes i dagrenovationen eller brændes på stedet. Frøstandende må ikke komposteres eller afleveres som haveaffald på genbrugspladsen. Det er nødvendigt for at sikre at frøene ikke spredes og spirer. Skærmpapning udføres i august og september.

Fristen for bekæmpelse af kæmpebjørneklo i Randers Kommune er 1. juli.

Det anbefales dog at bekæmpelse også udføres i foråret hvilket typisk gør opgaven mere overkommelig.

Bekæmpelsen skal fortsætte indtil der ikke spirer kæmpebjørneklo frem igen. Derefter skal arealet tilses i mindst 5 år, før det kan siges at kæmpebjørnekloen er udryddet. Dette registreres af forvaltningen i forbindelse med tilsyn.

Randers kommune vil kontrollere, at bekæmpelsen er effektiv og overholder kravene i indsatsplanen. Hvis dette ikke er tilfældet, kan Randers kommune påbyde grundejeren om at foretage bekæmpelsen. Grundejeren eller brugeren har, efter modtagelse af påbuddet, en frist på 14 dage til at foretage bekæmpelsen.

Hvis påbuddet ikke efterleves, kan Randers kommune foretage bekæmpelsen på private arealer. Kommunen kan desuden beslutte at foretage bekæmpelsen for ejerens eller brugerens regning. Opkrævning for bekæmpelsen kan ikke uden en veldokumenteret begrundelse, overstige en maksimumpris på 3,81 kr. pr. kvadratmeter. Maksimumprisen reguleres årligt med nettoprisindekset i forhold til 2016-priser.

Klage

Ved offentliggørelsen af forslaget til indsatsplanen er der en frist på 8 uger for fremsættelse af indsigelser m.v. mod forslaget. Efter udløbet af fristen kan kommunalbestyrelsen vedtage og offentliggøre indsatsplanen endeligt.

Grundejere kan klage til Miljøstyrelsen over den vedtagne indsatsplan eller over et modtaget påbud om bekæmpelse af kæmpebjørneklo. Landbrug og Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening samt Friluftsrådet er klageberettigede ved deres hovedorganisationer.

Klagen sendes til Randers Kommune inden 4 uger fra modtagelsen af påbuddet eller ved offentliggørelsen af indsatsplanen. Randers Kommune videresender herefter klagen til Miljøstyrelsen.